

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЛІСОВОГО І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

03041, м. Київ, вул. Горіхуватський шлях, 19, навчальний корпус № 1, тел.: (044) 527-85-28;
E-mail: office.forestry@nubip.edu.ua

06.10.2025

№ 65

**Голові Комітету Верховної Ради
України з питань екологічної
політики та природокористування
Олегу БОНДАРЕНКУ**

**ЗВІТ
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЇЗДКИ ДО НІМЕЧЧИНИ
(06.09.2025-14.09.2025) УЧАСНИКІВ ВІД НУБІП УКРАЇНИ**

Інформаційна поїздка була націлена на ознайомлення з досвідом багатофункціонального управління лісами в Німеччині та передбачала низку інформаційних сесій з представниками установ, які реалізують політику в сфері лісових відносин Німеччини, здійснюють лісогосподарську діяльність, проводять прикладні наукові дослідження та здійснюють передачу знань. Цей досвід є особливо актуальним для України в контексті післявоєнного відновлення та формування стратегії законодавчого дерегулювання окремих процесів у національному лісовому господарстві.

Національна інвентаризація лісів

Національна інвентаризація лісів Німеччини (Bundeswaldinventur; BWI) забезпечує державні програми з охорони лісів та біорізноманіття, виконання вимог ЄС і довгострокове планування лісового господарства. Регулярний збір даних та науковий супровід Інституту Тюнена гарантують високу якість інформації й сталість управлінських рішень.

Лісовий моніторинг і використання даних

Дані національної інвентаризації та багаторічного моніторингу (ICP Forests, обстеження стану ґрунтів) використовуються не лише для міжнародної звітності, а й у наукових дослідженнях. Стандартизовані процедури збору забезпечують високу якість інформації, на основі якої формуються стратегії управління лісами. Це сприяє підвищенню ефективності господарювання та зміцненню довіри суспільства до національної лісової політики.

Дистанційне зондування Землі (ДЗЗ)

Використання даних ДЗЗ у Німеччині для офіційної звітності про ліси поки що обмежене через розпорошеність зусиль між організаціями та недостатню точність розроблених продуктів. Водночас технології дистанційного моніторингу активно розвиваються й поступово інтегруються у програми інвентаризації та моніторингу лісів. Вони дозволяють отримувати просторово-часові оцінки стану лісів, створювати карти поширення деревних видів, визначати стійкі до змін клімату екосистеми та відстежувати пошкодження.

Облік деревини

У Німеччині не проводиться попередня оцінка деревини перед заготівлею, а облік здійснюється автоматизованими методами (сканери, фотограмметрія). Також автоматичний облік заготовленої лісопродукції здійснює сучасна лісозаготівельна техніка (харвестери). Це скорочує кількість етапів обліку – від відведення лісосік до приймання лісопродукції – і забезпечує єдину методичну основу для всіх розрахунків.

Законодавче регулювання

Німецький досвід залучення фахової наукової спільноти до розроблення національних нормативних документів може бути актуальним для впровадження в Україні. Німецьке законодавство має досить рамкових характер, що дозволяє використовувати гнучкі механізми регулювання певних процесів у лісовому господарстві, адаптовані до локальних особливостей окремих регіонів.

На основі проведених зустрічей можна зробити такі висновки та рекомендаційні узагальнення.

Узагальнені висновки для України

Національна інвентаризація лісів

1. Необхідно забезпечити *безперервність інвентаризації лісів*, навіть за умов війни та обмеженого доступу до територій.
2. Поступово формувати інституційну спроможність та *інтегрувати результати в національну стратегію управління лісами*.
3. Прийняти *тимчасовий порядок звітності* за результатами інвентаризації лісів в умовах відсутності доступу до всіх територій України.

Лісовий моніторинг і використання даних

1. Дані інвентаризації та моніторингу лісів повинні бути доступними для *наукових досліджень* і стати основою для *державної політики*.
2. Дані лісової інвентаризації, зібрані за єдиними стандартами, підвищують *довіру суспільства* та якість управлінських рішень.

3. Для регіонального рівня важливо застосовувати *детальнішу вибірку* та додаткове фінансування польового збору даних.

Дистанційне зондування Землі (ДЗЗ)

1. Розвиток ДЗЗ слід *поєднувати з національною інвентаризацією та системою моніторингу*.

2. ДЗЗ забезпечує унікальні можливості для оцінки стану лісів на різних типах землекористування, але в Україні його потенціал обмежує *відсутність повноцінного земельного кадастру*.

3. Потрібне *стале державне фінансування* для розвитку дистанційних методів дослідження лісів у рамках програм інвентаризації та моніторингу. Це важливо для забезпечення майбутнього моніторингу замінованих лісів та лісів зони відчуження Чорнобильської АЕС. Згадані ліси потребують розроблення окремої стратегії управління ними в умовах глобальних та локальних викликів.

Облік деревини

1. Україна потребує *уніфікації процедур обліку* деревини, що зараз виконуються різними методами та не узгоджуються між собою.

2. Варто скоротити надмірні етапи обліку й перейти до *сучасних автоматизованих технологій* (сканери, фотограмметрія). Сприяти активному залученню до лісозаготівельних робіт харвестерів, зокрема забезпечивши пільгове оподаткування їхнього ввезення в Україну та створення відповідної мережі сервісних центрів.

3. Необхідна актуалізація *податкової та нормативної бази*, яка досі спирається на застарілі категорії деревини (велика, середня, дрібна).

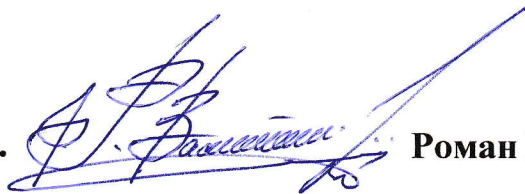
Законодавче регулювання

1. Розглянути можливість формування наукової ради при «Комітеті.» для ефективної експертизи нормативних документів та обговорення стратегічних рішень щодо формування збалансованої екологічної політики та сталого природокористування в умовах наявних викликів для України.

2. Доцільно невідкладно розглянути питання дерегуляції окремих процедур пов'язаних з оцінкою впливу на довкілля у межах лісогосподарської діяльності.

3. Змінити підходи щодо формування об'єктів ПЗФ у межах лісових ділянок з «масових» на «локальні» з метою збалансування раціонального використання лісових ресурсів.

З повагою
директор, проф.

Роман ВАСИЛИШИН